Samhälle och
Socialt Utbud

SOS Aktuellt

Tidningen som för den finlandssvenska handikappades talan och granskar det sociala utbudet | ISSN 1795-410X | Prenumerera för 12€ | 3/2012 | Maj

Foto: Daniela Andersson

Innehåll

SOS Aktuellt

Adress:
Apollogatan 15 A 7,
00100 Helsingfors

Telefon:
044 555 4388

Ansvarig utgivare:
Finlands Svenska
handikappförbund
09 496 446

Ansvarig redaktör:
Anna Caldén
Ordförande för Finlands
Svenska Handikappförbund

Redaktionschef:
Daniela Andersson
044 555 4388
daniela.andersson@
kolumbus.fi

Medarbetare
Tom Sörhannus
Christina Lång
Thomas Rosenberg
Helena Forsgård
Malin Johansson
Mari Pennanen

Layout
Erkki Tuomi / Neodesign
Henna Salonen / Neodesign
Laura Takatalo / Neodesign

Tryckeri
KSF Media Ab
ISSN 1795-410X

Artiklar, feedback, insändare
daniela.andersson@kolumbus.fi

Övrig e-post, vill du
ha tidigare utgivna
nummer?
ulf.gustafsson@kolumbus.fi

www.sosaktuellt.fi

s.2–3 **Att leva med handikapp!**
Bengt Ahlvik

Skönhet!
Daniela Andersson

s.4–5 **Daniel Ehrnstén projektkoordinator för nytt minoritetsprojekt**
Daniela Andersson

Kronobybördiga Emma-Lena ny verksamhetsledare på FSSF
Tom Sörhannus

s.6–7 **Nya sätt att göra traditionella saker**
Tom Sörhannus

Förtroende är det som håller ihop allt
Tom Sörhannus

s.8–9 **Ny i förändringens tidevarv**
Tom Sörhannus

”Att vara nykter är att vara fri”
Malin Johansson

s.10–11 **Pusselfamiljen vill ge glädje och energi i en tung vardag**
Helena Forsgård

En dröm som gick i uppfyllelse
Malin Johansson

s.12–13 **MITT LIVS ARBETE – det skulle jag aldrig byta**
Christina Lång

s.14–15 **Bettan sjunger i Musikschlaget**
Christina Lång

NOTERAT: Ny film berättar lättförståeligt om röstning vid val

Kultur för alla barn!
Solveig Arle

NOTERAT: FSH- och SAMS-nytt

NOTERAT: Psykosociala förbundets volontärutbildning

s.16 **Händelsekalendern 2012**

Vill du annonsera i SOS Aktuellt?

Priser 2012
Helsidesannons: 600 euro
Halvsida: 300 euro
¼ sida: 150 euro

Vill du ha annons i annat format? Tag kontakt så anpassar vi priset till din annonsstorlek!
Medie-kort finns på www.sosaktuellt.fi

Kontakta:
Annonsansvarig:
Daniela Andersson,
044 555 4388,
daniela.andersson@kolumbus.fi

Utgivning och prenumerationer 2012

SOS Aktuellt utkommer 6 gånger år 2012.

Nr 4 utkommer vecka 34.
Deadline för material den 14 augusti.
Nr 5 utkommer vecka 41.
Deadline för material den 2 oktober.
Nr 6 utkommer vecka 49.
Deadline för material den 27 november.

Fortlöpande årsprenumeration för pappersstidningen: 12 euro. Tidsbestämd årsprenumeration: 14 euro. Lösnummer: 3,50 styck. Vid lösnummersbeställning fakturerar vi 1,50 euro i hanteringsavgift. Utrikesporto: 5 eur (Europa), 10 eur (Övriga världen). Tillgängligt format för synskadade (rtf-format, tidningen kommer i e-posten) kostar endast 7 euro/år.

1. Beställ via internet.
Fyll i prenumerationsblanketten på www.sosaktuellt.fi eller e-posta pren@sosaktuellt.fi

2. Eller ring 044 555 4388, eller Handikappförbundet 0500 418 272

LEDARE

Att leva med handikapp!

Sedan jag från och med årsskiftet valdes till ordförande för Förbundet Finlands Svenska Synskadade ser jag som min största uppgift att tillsammans med mina medarbetare vara med och skapa så goda förutsättningar som möjligt till ett fullgott liv för varje synskadad. Detta innebär att man ser till en helhet som innefattar det samhälle vi lever i, den synskadade och hans/hennes anhöriga.

Jag har tänkt mycket på vilken beredskap har vi inom de finlandssvenska handikappförbunden att se till denna helhet?

Jag är själv gravt synskadad sedan barnsben genom en olyckshändelse i hemmet. Synen har varit svag men stabil under största delen av mitt liv, men under de två senaste åren har den drastiskt försämrats och idag ser jag i stort sett endast lampljus och detta har varit en stor sak för min del. Jag hade fastnat i tron att min syn är dålig men stabil. När sedan förändring sker blir det en inre process som jag själv hamnat att bearbeta. När man inom familjen lever med ett, eller flera handikapp, rör det inte endast den handikappade, utan alla som finns i ens närhet berörs.

Är man handikappad från barn så är det i första hand föräldrarna som går igenom en kris. Många frågor dyker upp som söker svar, ibland utan att finna några. Ju äldre man blir så övergår handikappet till att bli mer personligt, och speciellt tonåren kan vara en svår tid.

Sedan kommer fasen som vuxen, då utbildning, yrkesval och senare även familjebildning står för dörren. Hur klarar jag av att hantera detta? Vågar jag vara den jag är med mitt handikapp eller försöker jag i mån av möjlighet dölja det? Så var det åtminstone för min del att jag försökte leva som normalt seende trots att det inte var möjligt. Vågar man vara ärlig när man möter kärleken? Tänk om jag blir skjuten till sidan när handikappet uppdagas!

Beroende på graden av handikapp går det bättre eller sämre att dölja, men jag tror att det i stort handlar om självkänsla, mitt värde som människa. Själv upplever jag att min egen livserfarenhet nu hjälper mig i mitt arbete för att kunna vara med och skapa så goda förutsättningar för andra som möjligt.

Inom FSS har vi under cirka tre år hållit på med ett projekt Livbojen som vi kallar det. I praktiken handlar det om utveckling av rehabiliteringen för att kunna möta de krav som samhället ställer på oss alla. I praktiken betyder det att vi försöker skapa en individuell livboj för varje person, i det här skedet personer över 65 år. Vad det innebär är att personen ska veta vilka tjänster samhället ska stå för och vilka kontaktpersoner han har möjlighet att kontakta i olika frågor. Vi har fyra rehabiliteringsrådgivare runt om i Svenskfinland samt en chef för dessa som står till förfogande med information och rådgivning. Man ska som synskadad ha vetskap om vem man kan kontakta och sen även att de tjänster som samhället är enligt lagen ålagda att utföra även blir utförda.

Det som är en stor utmaning för oss i Svenskfinland är det stora område vi jobbar med och att få tjänsterna så rättvisa som möjligt oberoende om man bor ute på Kökar eller i Helsingfors.

Jag upplever att vi är på rätt väg med utvecklingen vad gäller att se helheten. Att kunna möta barnfamiljer, tonåringar och äldre med olika behov och olika handikapp är en stor utmaning. Det som är mycket viktigt i detta sammanhang är de anhöriga, att få dem med i hela denna process från början är ovärderligt.

Det hårdnande samhällsklimatet mot minoriteter har förstärkts under de senaste åren och dessutom då vi finlandssvenskar är en minoritet i minoriteten gör det inte lättare. Men om vi tystnar så är det kört, det gäller att vi har en intressebevakning som följer med vad som sker i samhället. Som bevakar lagstiftning och de handikappades rättigheter.

Jag hoppas att vi inom de olika handikappförbunden kan samarbeta för ett samhälle med så god livskvalitet som möjligt för varje person med handikapp av olika slag.

En skön vår och arbetsglädje önskar jag alla medarbetare i våra olika organisationer, både anställda och frivilligarbetare!

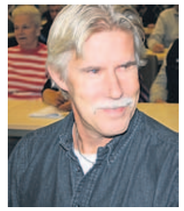

Bengt Ahlvik
Ordförande, Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f.

REDAKTÖRENS ORD

Skönhet!

Njuter av regn och frisk luft i västra Nyland och gläds över SOS Aktuellts fina framtid. Tidningens stormöte var igen en succé och alla inblandade är oerhört glada och tacksamma över vår konsult och mentor **Lars Hedmans** outtröttliga insats. SOS Aktuellt står på en stadig grund och kan konstateras vara ”färdig”. Vi behöver inte söka våra former längre utan kan få arbetsro och jobba vidare med viktiga frågor.

Förra gången utlovade jag en personintervju med det nya juridiska ombudet **Werner Orre**, men tyvärr for Werner vidare innan intervjun blev gjord. Så jag får utlova en intervju med hans efterträdare juris magister **Erik Munsterhjelm** istället.

Då detta nummer gått i tryck har jag själv ganska snart framför mig packning av väskan till bb. Vårt andra efterlängtade barn ska snart komma till världen. Den finländska listan med rekommenderade saker som man får från rådgivningen innehåller praktiska saker så som kläder åt babyn för hemfärden och bekväma kläder för modern. Motsvarande lista i Dubai från ett av de stora privata lyxsjukhusen ger en ett gott och välbehövligt skratt. Överst på listan står, tro det eller ej, make up! Det är ju oerhört viktigt att se bra ut då man föder och har fött barnet! På listan finns också snygga kläder för modern hemfärden och hårprodukter. Det är så komiskt hur utseendefixerade de egentligen är i Dubai då man jämför med här hemma. Det skulle inte falla merparten av Dubaikvinnorna in att gå ut utan make up eller i slitna mysbyxor och en för stor t-shirt.

Hur viktigt ytan är i denna del av världen fick också en kompis erfara då hon gick till en rekryteringsbyrå på intervju. Hon blev genast utskälld av den osannolikt släta och minutiöst sminkade kvinnan bakom skrivbordet. Kvinnan kunde inte förstå hur min kompis kunde leva utan konstgjorda naglar. Vidare var det förbjudet att komma på arbetsintervju med solglasögonen placerade uppe på huvudet, iklädd ledig jacka och kjol utan skjorta med krage och absolut förbjudet var att bära skor med öppen tå. Min kompis gick ganska snart från det mötet och vi fick alla ett gott skratt igen över galenskaperna som finns i världen. I Finland skulle så gott som alla vara arbetslösa om man dömdes enligt dessa kriterier.

Men inspirerad av detta så valde jag att göra SOS Aktuellt extra vacker denna gång och pryda pärmen med en fantastiskt vacker ros till er alla.

Med tillåtelse att njuta av skönhet!

Daniela Andersson
Redaktionschef

Nyheter

Text & bild: Daniela Andersson

Daniel Ehrnstén projektkoordinator för nytt minoritetsprojekt

Daniel Ehrnstén är projektkoordinator för projektet Minoriteter inom minoriteter.

SAMS nya projekt Minoriteter inom minoriteter leds av Ingåbon Daniel Ehrnstén. Under tre år ska han tillsammans med arbetsgruppen försöka skapa nätverk och struktur inom den finlandssvenska tredje sektorn och titta på de stora finska tvåspråkiga förbundens svenskspråkiga verksamhet.

Daniel Ehrnstén har en stark bakgrund som ansvarig lärare för funktionshindrade bland annat på Optima i Ekenäs och som resurspedagog på Raoul Wallenberg-skolan i Bromma i Sverige.

– Det här projektet är något helt annat än vad jag sysslat med tidigare. En viss frihet har vi ju nog och så får man utveckla sin egen kreativitet men visst kommer jag att sakna lärarens lediga somrar, jullov och höstlov, säger Daniel skämtsamt.

Just nu är projektet i barnskorna. Det gäller att kartlägga behov, intressebevakning och skapa nätverk. Konkret planerar man utbildningar och seminarier kring ämnet. Daniel, som började jobba den 19 mars, har redan besökt bland annat Invalidförbundet tillsammans med projektets och SAMS informatör **Nicole Hjelt**.

– På Invalidförbundet upplever man att behovet av svenskspråkig service är stort. Deras svenska service handlar främst om ren översättning. De har inte personer som kan svenska.

Handlar det om en ren och skär språkfråga som kanske styrs av besparingar?

– Nja, visst sparar man ju men man har varit positiva och det ser ju bra ut med att ha service på svenska eller att sitta med i en svensk arbetsgrupp.

Språk och ungdomar

Tills vidare är arbetsgruppen för projektet liten men där sitter bland andra Finlands Svenska Handikappförbunds ordförande **Anna Caldén** som är eld och lågor över projektet.

– Detta är precis vad vi behöver! Projektets målsättning är att skapa ett bestående nätverk som ska fånga upp och stöda funktionshindrade personer med svenska som modersmål i tvåspråkiga organisationer. På detta sätt kan vi på sikt tillgodose och säkra att man som brukare i dessa stora organisationer ska ha möjlighet att få medlemsservice på svenska, konstaterar Anna.

Daniel uttrycker också en oro över hur man ska nå ungdomar med funktionshinder. Något som projektet ska ta fasta på.

– Det är en oerhört viktig fråga för mig, hur man ska nå ungdomar med funktionshinder.

Det behövs nya vägar att nå dem. Nätet är viktigt men alla nås inte via internet.

– Vi måste nog också konkret söka upp folk. Det finns en hel del som inte hör till något förbund. Speciellt dem med psykosociala svårigheter. Vi har redan besökt Sveps och Loket och kan bara konstatera att det finns många gränsfall som inte hör någonstans.

Vad ser du att projektet åstadkommit om tre år?

– Hoppas vi hittat de viktiga gemensamma frågorna för personer med funktionshinder och hitta bestående modeller. Det är lätt att säga att vi ska samarbeta men hur och kring vad? Det är stora mål men det är väl det som det går ut på, säger han med ett skratt. ■

Projektfakta

Huvudmålet med projektet ***Samarbete mellan minoriteter*** inom minoriteten är att skapa dels ett finlandssvenskt nätverk av aktörer som verkar för och av personer med funktionsnedsättning. Dels är målet att samla de svenskspråkiga medlemmarna i finska förbund som har behov av service på svenska. Dessa samlingar utgör en plattform för samarbete inom Svenskfinland. Det gäller att identifiera de här grupperna samt att kartlägga vilka konkreta behov som finns. Genom SAMS får nätverket tillgång till information och stöd. Även juridiska tjänster, tillgång till stödpersonsverksamhet samt eventuellt andra tjänster erbjuds (t.ex. sociala rådgivningstjänster).

Projektet verkar utgående från ett sektorövergripande närmandesätt. Hur kan en person med ett handikapp hjälpa eller stöda någon annan person med ett annat handikapp, till exempel. Att åstadkomma någonting gemensamt och därmed lösa olika utmaningar som hänger ihop med olika former av funktionsbrister (samhällets) och funktionshinder är ett av projektets målsättningar. Att varje individ kan på något sätt bidra med sina insatser i vårt samhälle och att man finner synergieffekter mellan olika grupper av individer och verksamheter ger mervärde som ökar människans välmående. Detta helt konkret resulterar i minskade kostnader för samhället.

Text & bild: Tom Sörhannus

Nyheter

Kronobybördiga Emma-Lena ny verksamhetsledare på FSSF

Emma-Lena Lybäck heter Finlands Svenska Socialförbunds verksamhetsledare under ett år framöver. Sedan slutet på april vikarierar hon Maria Helsing-Johansson, som är mammaledig. Emma-Lena är hemma från Kronoby, men bor i Vasa och är fem före färdigutbildad politices magister.

Hur kom du in på det här arbetet?

Jag såg en tidningsannons om det, och sökte. Det verkade vara ett intressant arbete. Och det var perfekt tajming då jag blir färdig med studierna i vår, säger Emma-Lena.

Att bli färdig med studierna betyder att hon får en politices magister examen i utvecklingspsykologi vid Åbo Akademi i Vasa. Som biämnen har hon läst socialpolitik, sociologi och hälsokunskap.

Det passar ju bra, för nu får jag fördjupa mig mera i de områdena.

Hennes avhandling är inlämnad och väntar på granskning. Den är inriktad på skolpsykologi och handlar om bloggande och hur man påverkas av det, om det till exempel har något samband med extroversion, det vill säga utåtvändhet.

Utmanande och lärorikt arbete

Det här blir hennes första uppdrag inom det sociala området. Under studietiden har hon arbetat som forskningsassistent i Vasa, och ett halvår som barnskötare utanför Oslo i Norge.

Har du redan hunnit smida några stora planer för förbundet?

Nej, jag har bara varit på jobb ett par veckor ännu och bara hunnit läsa in mig på det. Men jag vill försöka fortsätta det fina arbete som Maria utfört. Det verkar vara ett utmanande och lärorikt arbete. Ett av höstens projekt blir att försöka värva nya medlemmar, speciellt studerande och nyutexaminerade.

En bra lärdom var förbundets kongress som hölls nyligen i Åbo, och där hon medverkade.

Det var intressant och gav en bra inblick i hälso- och socialvården. Och att se hur man ordnar en kongress. Nästa vår är det jag som ska ordna den.

Att planera höstens verksamhet är annars det som ligger på hennes bord just nu.

Det är mycket på gång inom hälso- och socialvården nu, och mycket att sätta sig in i. Jag tar gärna också emot tips och idéer gällande verksamheten.

Förbundets kansli finns numera i Vörå, och Emma-Lena pendlar dit från Vasa. Dessutom spelar hon fotboll i Hovsala BK:s damlag, vilket innebär att pendla till Kronoby.

Det närmaste året har hon klart i och med vikariatet, men hur ser framtiden i övrigt ut?

Det är öppet. Kanske det här arbetet öppnar nya dörrar. Vi får se om det blir att fortsätta på det här området, eller om det dyker upp något annat.

Yngre påverkas mera

Tillbaka till avhandlingen. *Varför blev det just bloggande som tema för den?*

Jag skrev tillsammans med en kompis, och vi är båda intresserade av att läsa bloggar. Allt verkar vara så bra i bloggarnas liv. Syftet var att utreda om man påverkas av bloggläsande och om det finns något samband mellan bloggande och extroversion.

Vad visade undersökningen då?

Den visade inte så stor påverkan som vi hade hoppats. I alla fall verkar yngre påverkas mera av bloggar än äldre, både negativt med mer avundsjuka och missnöje och positivt genom hälsosammare levnadsvanor. Och det visade sig att bloggare är mera utåtriktade än andra. Vi gjorde en webbenkät med 820 respondenter, och fick många svar så det borde vara ganska tillförlitligt.

Bloggar du själv också?

Jo, men det är ingen stor blogg. Den är bara för familj och vänner. Och mitt eget bloggläsande och -skrivande har minskat ganska mycket det senaste halvåret. Kanske fick jag en överdos i samband med graduskrivandet. ■

Emma-Lena Lybäck arbetar det kommande året som vikarierande verksamhetsledare för Finlands Svenska Socialförbund. Hon är hemma från Kronoby, men bor numera i Vasa.

Emma-Lena Lybäck

Aktuell: Ny verksamhetsledare för Finlands Svenska Socialförbund, där hon vikarierar Maria Helsing-Johansson ett år framåt.
Född: 1987 i Kronoby.
Bor: I Vasa.
Utbildning: Har lämnat in sin avhandling för en politices magister examen. Väntar på svar i vår.
Intressen: Spelar fotboll i Hovsala BK:s damlag i division 3. Att träna och handarbeta.

Nyheter

Text & bild: Tom Sörhannus

Projektchef Bodil Julin i mitten berättade om Virtuprojektet och den interaktiva-TV:n som gör det möjligt för äldre att bo längre hemma. Hon flankeras av **Annika Brunnsberg** och **Ramona Pettersson**, som även de är aktiva i projektet.

Teknologin gör allt större insteg på området vård och omsorg. Det kan handla om interaktiv-TV som gör det möjligt för äldre att bo hemma, vårdlistor och dokumentation via mobiltelefon eller läkarkonsultation på distans. Det här framkom då Finlands Svenska Socialförbund tillsammans med Finlandssvenska vårdare höll kongress i Åbo under rubriken Förändringar inom social- och hälsovårdssektorn.

Nya sätt att göra traditionella saker

– Det handlar om att hitta nya sätt att göra traditionella saker på, säger **Bodil Julin** från Yrkeshögskolan Novia och chef för projektet Virtu.

Virtu är ett projekt där äldre människor via en interaktiv-TV kan hålla kontakt med vårdpersonal, släkt och vänner samt delta i olika aktiviteter. Projektet går ut på att finna nya modeller för att hantera en åldrande befolkning, långa avstånd och personalbrist. I projektet deltar fyra kommuner på finländska fastlandet, Eckerö på Åland samt sju kommuner i Estland. Genom den interaktiva-TV:n kan de äldre till exempel få handledning och instruktioner för sin egenvård av närvårdare, sjukskötare eller läkare.

– Det ger dem möjlighet att bo hemma längre.

Ett av kraven för att komma med i projektet är att personen i fråga ska vara bunden till hemmet, antingen av hälsoskäl eller av geografiska skäl.

– Vi har till exempel en person som varje vinter varit tvungen att flytta till ett institutionsboende över vintern, som den här vintern kunnat bo hemma tack vare projektet.

Ett annat användningsområde för den interaktiva-TV:n är att den ger möjlighet att delta i olika aktiviteter tillsammans med andra deltagare.

– Det kan vara gymnastik eller något musikprogram. Andliga program är också populära för den här gruppen. För många är det viktigaste inte själva programmet utan att ha kontakt med andra människor.

Via TV:n kan man också hålla kontakt med barn, barnbarn, släkt och vänner. Den kan även användas för skolning av personalen. Helt problemfritt fungerar systemet ändå inte.

– Vi har haft stora problem med uppkopplingen och hörbarheten. Där det finns fibernät fungerar det bra, men på andra håll har det varit mycket krångel.

Ett nytt projekt är under planering för att implementera äldreomsorg på distans i Svenskfinland från 2013.

Dokumentation i nuet

I Pedersöre har man inom hemservicen sedan drygt två år tillbaka ett nytt system som fungerar via mobiltelefonen. Hemma hos användarna av servicen finns en id-etikett till vilken vårdaren registrerar sig när hon kommer på besök.

– Hon får då på telefonen en vårdlista på åtgärder som ska utföras hos användaren, berättar **Mona Djupsjöbacka**, hemserviceledare i Jakobstad.

Telefonen är kopplad till planeringssystemet Abilita, och vådaren kan göra anteckningar och eventuella ändringar som genast förs in i systemet.

– Man kan säga att det är en dokumentation som sker i nuet. Det ger mera tid för närvård.

Personalen har tagit emot det nya systemet positivt.

– De var genast med på noterna, och lärde sig det snabbt. I dag använder alla det, både fast anställda och vikarier.

För användarna ger det också en fördel i och med att den tid de får nu mäts exakt.

– Eftersom de faktureras enligt tiden blir det nu mera exakt än när det tidigare gjordes enligt uppskattning.

Konsultation på distans

Telefoner använder även läkarna i bolaget Doctagon, och i deras fall för att ge konsultation på distans. Doctagon har drivit ett projekt, Tele Care, inom Kust-Österbottens samkommun K5, där man haft ansvar för 129 vårdplatser och intervallpatienter på sex äldreboenden i Malax, Korsnäs, Närpes och Kristinestad.

– Vår modell går ut på att ta ett helhetsansvar, ge tillgång till läkare dygnet runt, ha klara vårdlinjer, ha en ansvarsläkare och uppföljning samt göra diagnostik på enheten, berättar **Mats Rönnback**, en av läkarna i bolaget.

Boende på äldreboenden hamnar ofta i kläm, menar Rönnback och de får inte den vård de borde få. Det är inte alltid heller så populärt bland läkare att ha hand om den här gruppen människor.

– Det leder till täta läkarbyten, kortsiktighet, och att människor inte får bästa möjliga vård.

Onödiga sjukhusvistelser, övermedicinering och överanvändning av specialsjukvård är andra resultat av den här verkligheten. I praktiken fungerar Tele Care så att läkarna besöker enheterna några gånger per år. Övriga tider finns de tillgängliga för konsultation med vårdpersonalen per telefon dygnet runt. En utvärdering som gjorts av Nordic Health Care Group, och som Rönnback presenterade, visar att antalet vårdepisoder, besök på hälsovårdscentraler och sjukhus år 2010 hade minskat till en tredjedel jämfört med 2008, och kostnaderna hade minskat i ungefär samma utsträckning. I år testas verksamheten också inom hemvården i Borgå. ■

Fakta

Finlands Svenska Socialförbund höll årskongress i Åbo den 16–17.4.2012.

Förbundets styrelse 2012 består av:
Märta Marjamäki, ordförande,
Britt-Helen Tuomela-Holti, viceordförande,
Anna-Lena Karlsson-Finne, **Rita Lindholm-Wirtanen**, **Ann-Mari Backman**, **Yvonne Holming**, **Susann Peltonen**.

Utmärkelsen ***Årets ros*** tilldelades **Eini Pihlajamäki**, utvecklingschef vid Det finlandssvenska kompetenscentret för det sociala området.

Emma-Lena Lybäck vikarierar **Maria Helsing-Johansson** som förbundets verksamhetsledare under tiden 23.4.2012–27.4.2013.

Nyheter

Servicechef **Seija Arve** delgav erfarenheter av den omorganisering av social- och hälsovården som genomförts i Åbo och kanslichef **Stefan Näse** berättade om arbetet med den nya socialvårdslagen.

Förtroende är det som håller ihop allt

Förtroende för varandra, förtroende för ledaren eller förtroende inom arbetslaget. Det är det som håller ihop allt. Det säger ärkebiskop emeritus John Vikström under sitt inlägg i slutet av Finlands Svenska Socialförbunds årskongress i Åbo.

Vad är det som gör att ekonomin är så osäker i dag, frågar Vikström. Och svarar själv.

– Det är för att förtroendet för den sviktar. Det är förtroende som håller ihop ekonomin. Det talas om hårda och mjuka värden, och när det är kris tror vi att det är de hårda värdena som gäller, säger Vikström.

– När vi ser närmare på det är förtroende det hårdaste värdet av alla.

Om kongressen i övrigt handlade om förändring gav Vikström i sitt tal exempel på det mer beständiga. Under rubriken Att orka tog han fasta på frågan; hur orkar jag?

– Ordet jag gör den frågan tyngre. Det krävs allt mera av individen i det samhälle vi lever i. Lyckas man tillfaller äran en själv, och misslyckas man tillfaller skulden en själv. Vi har alla olika förutsättningar från födseln, men vi har också ett ansvar hur vi förvaltar våra förutsättningar.

I stället vänder han frågan till; hur orkar vi?

– Man är inte ensam om att inte orka. Vi är många i samma båt. Vi har andras liv i våra händer, och vi är i andras händer. Vi är beroende av varandra. När jag är ute och kör bil i trafiken har jag andras liv i mina händer.

När spelet löper

Vikström utgick i sitt tal från ett samarbete mellan kyrkan och Finland Bollförbund från några år tillbaka, där man fann många beröringspunkter mellan spelet fotboll och livet i stort. I tio punkter lyfte han fram faktorer som gör att spelet löper, antingen på planen eller i livet. Det kan vara i skolan, på en arbetsplats, i en vänskapskrets och så vidare.

– Då spelet löper orkar vi.

Förtroende är en av dessa faktorer. Det handlar då inte enbart om förtroende för andra.

– Självförtroende är speciellt viktigt. En människa med dåligt självförtroende håller hårt fast vid det gamla. Den personen har inte råd att erkänna att man gjort fel, och har inte råd att ge uppmuntran till andra. En person med ett sunt självförtroende har råd att erkänna sina misstag och har råd att ge beröm till andra.

Att beröva en annan människa hennes självförtroende är något av det värsta man kan göra henne.

När man nu för in teknologin i vården och det krånglar ibland, vad har det för betydelse för förtroendet?

– Man måste alltid visa sig vara förtroendevärd. Det här prövas nu i vården. Om teknologin visar sig vara värd förtroendet får den det.

De övriga nio faktorerna Vikström nämner som behövs för att spelet ska löpa är inre glöd, fair play, glädje, avspänning, tillhörighet och gemenskap, olikheter, uppmuntran, att kunna förlora och goda ledare. ■

Ärkebiskop emeritus John Vikström delade med sig av sina tankar om att orka och vikten av förtroende. Här tillsammans med Socialförbundets ordförande **Märta Marjamäki**.

Nyheter

Text & bild: Tom Sörhannus

NY I FÖRÄNDRINGENS TIDEVARV

Det har hänt mycket på fem månader konstaterar Inger Bjon, som sedan början på december förra året är ny regiondirektör för Kårkulla i Österbotten efter Ossi Pursiainen. Hon kastades genast in i en omorganisering som organisationen genomgår. Det är hela tiden något på gång och nya utmaningar. Hon säger sig ändå trivas bra med sin nya uppgift.

Jag tycker jag har kommit bra in i det. Det gäller att vara flexibel, att se möjligheter och vara villig till förändring, säger **Inger Bjon**.

Förändringar är det på gång inom Kårkulla, och hela samkommunen ska genomgå en omorganisering.

Vi ska få ett mera omedelbart ledarskap, det ska bli kortare väg mellan cheferna och personalen.

I praktiken betyder det att en del mindre enheter slås ihop administrativt. Österbotten kommer att delas in i tre regioner i stället för en, Nyland är redan delat i tre regioner medan Åboland fortsättningsvis kommer att vara en region.

Det ska vara färre chefer, men ingen blir utan jobb. De som blir utan chefsroll ska i stället gå in i vården. För klienterna blir det ingen skillnad.

Regiondirektörerna försvinner och ersätts av regionchefer. Det betyder att hennes egen uppgift inte finns kvar.

Min framtid är helt öppen. Jag har ingen aning om vad som väntar mig efter den första januari.

För närvarande är **Stefan Näse** från Jakobstad anställd som specialmedarbetare, och han ska lägga fram ett förslag till omorganisering som styrelsen ska ta ställning till i maj och fullmäktige i juni.

Kvalitet och kunskap

Inger Bjon har tidigare lång erfarenhet från olika arbetsuppgifter inom det kommunala.

Då satt jag med och klagade på hur dyrt Kårkulla är. Nu är jag på andra sidan.

Hur motiverar du Kårkullas kostnader nu?

Kårkulla är den enda organisation som producerar de här tjänsterna för utvecklingshämmade på svenska i Finland. Vi har kvalitet och kunskap som ingen annan har. Det är dyrt, men man får kvalitet för det man köper. Kårkulla är en mycket kostnadsmedveten organisation.

Organisationen försöker svara mot de förändrade krav som kommunerna ställer.

Kommunerna har ett ökat kostnadstryck som de måste ta hänsyn till. Det är en sak. Sedan lever människor allt längre, och det finns nya grupper av hjälpbehövande.

De äldre utgör egentligen också en ny grupp.

Förr var det få av de här människorna som blev särskilt gamla. Nu är det allt fler som blir äldre. Vi håller på och homogeniserar våra boenden, så att de som når pensionsåldern ska ha rätt att leva ett pensionärsliv och få vara hemma på dagarna.

Personer med bokstavsdiagnoser, utslagna och invandrare är andra grupper som man söker nya lösningar för.

Ansvarsfullt arbete

Som regiondirektör har Bjon ansvar för personalen, budgeten och verksamheten i Österbotten, en region med drygt 40 enheter.

Det är viktigt att personalen mår bra. Vi borde vara billiga, men vi vill också erbjuda kvalitet och behöver ha tillräckligt med personal för att sköta klienterna.

Att se till att det finns verksamhetsutrymmen är också en del av arbetet. Kårkulla äger en del av de fastigheter man använder och hyr en del.

Det är mycket att ha kontakt med fastighetsbolag, kommuner och byggare och att förhandla. Det är roligt också. Jag har varit med länge och vet vad jag ska kräva.

Det händer hela tiden någonting, och nya boenden är på gång i till exempel Korsholm och Larsmo.

Det mest akuta är Nykarleby arbetscentral. Där måste det ske något det här året. Ett boende för personer med psykosociala problem är också något som skulle behövas och vi ska lämna in en anhållan till statens bostadsfond ARA för ett sådant.

Ett frågetecken för framtiden är Kårkullas ställning efter kommunsammanslagningarna.

Är kommunerna villiga att satsa lika mycket på den svenska vården? Den fungerar bra i dag, den fungerar inte alltid lika bra på finska.

Omvärdera livet

För ungefär ett år sedan upplevde hon en personlig episod som satt djupa spår hos henne. När hon skulle hålla ett föredrag fick hon inte fram ett ord.

Det visade sig att jag hade en hjärntumör, stor som en tennisboll. Jag blev opererad i maj förra året. Det var en godartad tumör och de fick bort allt.

Det fick henne att omvärdera saker i livet.

Även om det var en godartad tumör var den livsfarlig. Hade den växt lite till hade jag inte kunnat andas. Man blir mera ödmjuk när man är med om något sådant, och man börjar inse vad som är verkligt viktigt i livet, som hälsan, familj och vänner. Jag har varit öppen och pratat om det, för det är ett sätt att bearbeta det på. ■

Inger Bjon är sedan december i fjol ny regiondirektör för Kårkulla i Österbotten, och trivs bra i sin nya uppgift.

Inger Bjon

Aktuell: Ny regiondirektör för Kårkulla i Österbotten.
Född: I Kronoby.
Bor: I Vasa.
Familj: 2 vuxna söner, som båda studerar i Vasa.
Utbildning: Sjukskötare med inriktning på inre medicin och kirurgi, politices magister och socialarbetare.
Intressen: Spelar fotboll i Hovsala BK:s damlag i division 3. Att träna och handarbeta.
Tidigare arbete: 10 år som biträdande avdelningssköterska i Jakobstad, 3 år som socialdirektör i Oravais, 2 år som socialsekreterare i Kronoby, 2 år som verksamhetsledare för Psykosociala förbundet, 4,5 år som avdelningschef för äldreomsorg och handikapp i Jakobstad, 4 år som avdelningschef för barnskydd, utkomststöd och familjearbete i Jakobstad, 1 år som sjukvårdslärare vid Vasa svenska hälsovårdsläroanstalt.

Text: Malin Johansson, bild: Ida Pimnenoff

”Att vara nykter är att vara fri”

Drygt 40 personer dök upp på det finlandssvenska missbrukarseminariet i Helsingfors fredagen den 13 april för att lyssna till författare Monika Fagerholm och läkare Reijo Ojutkangas, båda idag nyktra alkoholister. Samtidigt dryftades frågor kring hur missbrukarvården i Svenskfinland ska se ut i framtiden och hur man bäst ska garantera service på svenska.

Monika Fagerholm är idag nykter alkoholist.

På initiativ av Kårkulla samkommun och Finlands kommunförbund arrangerades ett finlandssvenskt missbrukarseminarium i Helsingfors på kommunernas hus. Tanken bakom seminariet var att samla olika aktörer för missbrukarvården i Svenskfinland och få till stånd en diskussion kring vilka resurser som finns idag och hur de används, vem som koordinerar utbudet av service och huruvida man överhuvudtaget får service på modersmålet.

Att vara fri

Seminariet öppnades av samkommunsdirektör **Märta Marjamäki** som välkomnade dagens första föreläsare, **Monika Fagerholm**. De flesta känner Monika som finlandssvensk författare, men under seminariet presenterade hon sig som nykter alkoholist. Hon lät åhörarna följa med på hennes resa från att ha varit djupt alkoholiserad till att idag vara en nykter alkoholist med framtidstro och livsglädje.

– Det är roligt att vara nykter, utbrister Monika och berättar hur man som nykter lär känna sig själv på nytt.

Monika har varit nykter sedan 2003 och säger hon inte tänker skämmas för sitt liv som alkoholist och att hon vill prata så öppet som möjligt om sitt missbruk för att hjälpa andra människor. Hon påpekar att alkoholism är en livslång sjukdom och understryker att det mest plågsamma med sjukdomen är att man förändras till något man inte vill vara. Monika avslutar med att säga ”att vara nykter är att vara fri”.

Livslång sjukdom

Läkare **Reijo Ojutkangas** föreläste om alkoholism som sjukdom och berättade hur han som 35-åring var legitimerad läkare, småbarnspappa och alkoholist. Idag är han nykter och bedriver en egen klinik för alkoholmissbrukare i Helsingfors med goda resultat. Reijos historia är gripande och det känns vemodigt att lyssna till hans berättelse om hur han förlorade både jobb och bostad samtidigt som familjen flyttade till en annan ort. Reijo lyckades dock bli fri från spriten och började ett nytt liv i USA, då han fick chansen att börja studera där. Han berättar att det tog närmare fem år innan han kände sig frisk igen och lärde sig att få endorfiner på andra sätt än genom spriten.

Vård och stöd i Svenskfinland

Eftermiddagen ägnades åt olika regionala inslag och diskussioner kring missbrukarvården i Svenskfinland. **Tore Lund**, som jobbar som föreståndare vid Pixnekliniken i Malax, inledde med att berätta om klinikens verksamhet och om hur den ”typiske mannen” och ”typiska kvinnan” är som kommer till Pixnekliniken. Kvinnan som kommer för behandling är i genomsnitt aningen yngre än mannen och har haft alkoholmissbruk i 6,9 år i medeltal. Mannen har i medeltal missbrukat alkohol i 10,6 år och 32 % av dem är blandmissbrukare.

Socialarbetare **Laila Hurmerinta** berättade om A-klinikens verksamhet i Lovisa och **Barbro Laine-Sjöström** berättade om missbrukarlinjen i Borgå, där hon jobbar som förman. I Lovisa är andelen svenskspråkiga cirka 20 procent, medan andelen svenskspråkiga i Borgå är ca 30 procent. Grundtrygghetsdirektör **Arne Nummenmaa** från Raseborg informerade om Raseborgs stads nya avvänjningsenhet för missbrukare. Totalt finns 16 platser och servicen är tillgänglig under dygnets alla timmar. Man planerar som bäst för ett utökat samarbete med Kårkulla samkommun och Borgå stad och Nummenmaa talade också varmt för att även andra i högre grad gärna kunde utnyttja denna service.

Räddar liv

Robert Paul, ledande överläkare vid Kårkulla samkommun och sekreterare för missbrukarsektionen vid Kårkulla samkommun berättade kort om Kårkulla som tjänsteproducent. Robert lyfte fram att det finns ca 17 000 personer med grava alkoholproblem i Svenskfinland, varav ca 2100 finns i Helsingfors med omnejd. Han påpekade, att trots det stora antalet svenskspråkiga alkoholmissbrukare, utnyttjas Pixnekliniken i relativt liten utsträckning.

Leif Olin, föreståndare vid Tolvis Center, inledde sin presentation med att säga att det känns meningsfullt då man ser att man räddar liv. Tolvis Center är ett rehabiliteringshem för personer från hela Svenskfinland som lider av alkohol-, narkotika-, läkemedels- och spelberoende. Leif påpekade att de personer som lider av spelberoende ökar hela tiden. Enligt Olin är återfall en del av tillfrisknandeprocessen och återfall påverkar inte nödvändigtvis den fortsatta nykterheten, enligt honom. Helsingfors stads missbrukarvård presenterades av ledande socialterapeut Viveca Schoultz som jobbar vid Södra A-kliniken i Helsingfors. Viveca betonar att det finns ett stort mörkertal i Helsingfors då det gäller personer som skulle vara i behov av missbrukarvård på svenska och hon ser med oro på situationen.

Då ankdammen hotas

Märta Marjamäki sammanfattade dagen och ställde frågan om vi kan vara nöjda med den finlandssvenska missbrukarvården idag. **Anna-Lena Karlsson-Finne** från Esbo lyfte fram behovet av att skapa nätverk för att trygga det svenskspråkiga utbudet av service, medan Arne Nummenmaa påpekade att man i Raseborg redan har byggt en enhet för missbrukarvård. På plats fanns också före detta chefsläkaren för Kårkulla samkommun och initiativtagaren till Pixnekliniken, **Stig-Eyrik Björkqvist**, som betonade vikten av att hålla fast vid det som man redan har. Märta Marjamäki ansåg det vara viktigt att bilda en arbetsgrupp som kunde få till stånd en utredning om missbrukarvården i Svenskfinland och även den vägen erhålla penningmedel. ”Vi är duktiga då en fara hotar oss i ankdammen”, var Marjamäkis avslutningsord.

Nyheter

Text & bild: Helena Forsgård

- Vi vill stärka varandra som ensamföräldrar och ge varandra energi och glädje i vardagen, säger tre aktiva i föreningen Pusselfamiljen, från vänster Åsa Darby, Carina Aaltonen och Ann Eriksson. Med på bilden är Åsas tvillingflickor Zoe och Lucy, som sitter i rutschkanan, och Anns döttrar Thea och Sarah, som sitter längst till höger.

Pusselfamiljen vill ge glädje och energi i en tung vardag

Ont om tid och resurser. Det är ofta vardag för ensamstående föräldrar och deras barn. Många blir också ensamma efter en separation. De kan förlora hela sitt kontaktnät eller en del av det. På Åland finns föreningen Pusselfamiljen som på olika sätt stöder ensamföräldrar.

När föreningen grundades hette den Ensamförsörjarföreningen. Sedan bytte den namn till Pusselfamiljen för att den även riktar sig till ensamstående föräldrar som gått in i ett nytt förhållande och eller bildat en ny familj.

Enligt ÅSUB, Ålands statistik- och utredningsbyrå, finns det cirka 800 ensamföräldrar på Åland. Föreningen har i dag 180 medlemmar, cirka 80 av dem är barn. Det betyder med andra ord att många fler kunde vara med.

– För en del är det ett stort steg att gå med. Vårt samhälle är uppbyggt kring tvåsamhet och då känner många sig misslyckade om de separerat, säger **Åsa Darby** i styrelsen.

Ann Eriksson är ordförande i föreningen. Hon säger att föreningen en tid var hennes livlina. Hon hade levt i ett förhållande med en våldsam man som förföljde henne trots att han hade besöksförbud.

– Jag hade svårt att ta mig någonstans men vågade gå till föreningens aktiviteter för att jag visste att jag inte var ensam där, säger hon.

Med kring bordet för att berätta om föreningen är också **Carina Aaltonen**, som är social- och miljöminister i Ålands landskapsregering. Hon var tidigare kassör i föreningen. Nu är hon ”bara” aktiv medlem.

– Vi har ett krav för att få bli medlem. Man ska ha barn under 18 år, säger hon.

Våra aktiviteter är kravlösa. Vi vet vad en separation kan gå ut på och vi har förståelse för att våra medlemmar kan må dåligt på olika sätt, säger föreningens ordförande Ann Eriksson.

Gladare liv

Medlemmarna i föreningen har olika erfarenheter och olika behov. En separation är inte den andra lik.

– Det kan finnas bra separationer men de flesta är tunga och svåra på något sätt och barnen hamnar ofta i kläm, säger Ann Eriksson.

En sak har varit viktig för styrelsen, att satsa på aktiviteter som berikar livet, som gör det gladare och roligare trots allt man gått igenom och alla bekymmer man kan ha. Eller med andra ord att skapa en kravfri mötesplats där man kan umgås, få nya vänner och utbyta erfarenheter.

– Vi vill lyfta oss själva och tänka positivt. Att inte fokusera på allt man inte kan göra på grund av brist på tid, ork och pengar utan på sådant vi kan göra tillsammans trots låg energi och dålig ekonomi, säger de tre.

Discobowling, kanotpaddling, båtutfärder och vandringar ordnas. Det behöver inte vara dyra och häftiga upplevelser. Man äter också tillsammans, helst mat tillredd av närproducerade och ekologiska råvaror.

Föreningen är noga med en sak under träffarna, de ska vara alkoholfria.

– Det är otroligt bra. Man behöver inte vara orolig för att någon tar en öl för mycket och det är ett bra exempel för barnen. En del av dem har upplevt alkoholmissbruk i sina hem, säger Åsa Darby.

Minska fördomar

Föreningen har en hel del annat i sin verksamhetsplan. Man vill på olika sätt öka kunskapen om pusselfamiljer för att minska fördomarna och samarbetar med andra organisationer och med barnombudsmannen. Föreningen fungerar också som remissinstans för Ålands landskapsregering och lagting. Information till nyinflyttade ålänningar är viktig. Det finns kvinnor som flyttat till Åland och hamnat i destruktiva förhållanden. De blir speciellt utsatta om de inte kan språket, inte känner till gällande lagstiftning och inte heller har egna vänner som kan hjälpa dem.

Kan leva stugliv

Sommaren kan vara en svår tid för många ensamförsörjare som inte har råd att satsa på något som skulle sätta guldkant på tillvaron, en semestervecka på en stuga till exempel. Det ville föreningen göra något åt och hyr numera hyr två enkla stugor på fasta Åland som medlemmarna i sin tur får hyra för en billig peng. Var stugorna finns säger man inte. Här ska alla känna sig trygga. Stugorna har uppskattats. Så här skriver en av medlemmarna:

”Jag är ensamstående med tre barn och ekonomin är i princip alltid ansträngd, förra sommaren var det första gången jag kunde erbjuda barnen stugliv på landet. Det var en fantastisk möjlighet att komma bort från stadslivet och boendet i hyreshus med asfalt omkring.”

Vad behövs?

Vad kan samhället göra för att ytterligare stöda ensamförsörjarna?

– Det handlar mycket om värderingar och attityder. Jag vill stöda ett liv där man slutar jaga inbillad materiell lycka. Vi måste börja tidigt att fostra våra ungdomar så att de får en god självkänsla även utan allsköns prylar, säger Carina Aaltonen.

– Kortare arbetstid och fler skolpsykologer eller en vuxen vän i skolan som barnen kan vända sig till och som har tid för dem, säger Åsa Darby.

– Bättre stöd för återhämtning. Jag hade en stödperson för mina flickor när det var som mest kaotiskt i mitt förhållande. Men när mitt ex flyttade från Åland togs stödet bort. Men då borde jag verkligen ha fått stöd, först då fick jag tid och ork att tänka lite på mig själv också, säger Ann Eriksson.

Hjälpen varierar

Samtidigt säger de att behovet är så individuellt, det varierar från fall till fall. Men en sak kan de enas om. Hela Åland borde vara ett område när det gäller barnskyddsfrågor. I dag varierar hjälpen och stödet från kommun till kommun.

– Den kan också variera inom en kommun beroende på vilken handläggare man får. En del får bra hjälp och stöd, andra känner att de inte blir trodda. Det är också viktigt att känna till konsekvenserna av en anmälning, hur det kan se ut och vad som händer beroende på vilken myndighet man kontaktar först, säger Åsa Darby.

– Socialarbetarna tar det ofta personligt om man har åsikter. Det fick jag erfara när jag skrev en insändare gällande handläggningen av ett barnskyddsärende och då var det inte ens den berörda kommunens handläggare som gick i svaromål, säger Ann Eriksson.

– Socialarbetarna har stor makt över enskilda människors liv och måste få ökad insikt i genusfrågor. Många gånger är stödet svagt för kvinnorna. Om kvinnan står för exempelvis 60 procent av ansvaret för barnen och mannen för 40 procent anses mannen dra ett stort lass och det talar till hans fördel, säger Carina Aaltonen och tillägger:

– Det är viktigt att fler pappor tar föräldraledighet. Om de en gång får en nära och bra kontakt till sina barn blir det svårare för dem att helt släppa taget om barnen. ■

Text & bild: Malin Johansson

Nyheter

En dröm som gick i uppfyllelse

Jonne har laddat upp med meditation på morgonen för att vara i form inför loppet.

Lördagen den 5 maj 2012 var det dags för Steg för Stegs ordförande Jonne Tallberg att anta sitt livs största utmaning. Han sprang Helsinki City run som är 21 km för att visa att även personer med funktionsnedsättning kan och har resurser att ta sig an dylika utmaningar, bara viljan finns.

Två timmar före startskottet går för halvmaratontävlingen Helsinki City run träffar jag **Jonne Tallberg** vid startplatsen intill Djurgården i Helsingfors. Han vet att han kommer att vara i blickfånget om en liten stund, men trots det är han kolugn och intygar mig att ”feelisen är bra” och att han inte är det minsta nervös. Jag konstaterar att mitt hjärta redan slår dubbla slag, eftersom jag också kommer att springa samma lopp som Jonne, men med betydligt färre ögonpar som följer mig.

Kan jag så kan du

Jonne deltar i halvmaratontävlingen Helsinki City Run för att stöda kampanjen “21 km Steg för Steg”. Steg för Steg, som är en intresseförening för personer med intellektuella funktionshinder, vill genom kampanjen inspirera alla att följa sina drömmar och möta sina utmaningar. **Alexander Stubb** är kampanjens beskyddare. På kampanjens Facebook-sida skriver Jonne ”Om jag kan, så kan du också!” och han vill genom kampanjen lyfta fram människan bakom funktionshindret. Själv har Jonne en tillväxtstörning, men det är inte något som han lyfter fram eller poängterar särskilt mycket.

Löpträning är inget nytt för Jonne. Han berättar att han redan för fyra år sedan sprang ett 10 kilometers lopp då han deltog i Paavo Nurmiloppet i Åbo. Sedan fick Jonne blodad tand och ville ta sig an nya utmaningar. Föreningen Steg för steg började leta efter politiker som hade intresse och ville fungera som beskyddare för en dylik kampanj och Alexander Stubb var den som tände på idén. Efter att det blev klart att Stubb stöder kampanjen var det bara för Jonne att sätta igång och träna på allvar. Jag frågar försiktigt hur mycket Jonne riktigt har tränat för att kunna ro i land detta projekt och han berättar att han har löptränat två gånger i veckan, 10-15 kilometer per gång, och dessutom har han gått på gym en gång i veckan. Med andra ord är han välförberedd.

Mental träning

Jonne berättar att målet är att springa loppet på tiden två timmar och tio minuter. Jag önskar honom lycka till och känner mig nästan aningen avundsjuk då han ser så självsäker och samlad ut där han står iklädd ett par fina, vit-röda tossor och svarta löpartights. Men så avslöjar han också att han på morgonen innan har mediterat genom att lyssna på lugn musik och tänka igenom loppet i små etapper. Han har inte bara satsat på den fysiska biten, utan han har också förberett sig mentalt inför loppet.

Fest på kvällen

På kvällen har Jonne all anledning att fira ordentligt på kvällsfesten som hålls i SFV-salen, med självaste Jani Wickholm som underhållning. Inne på Olympiastadion visar klockan nämligen 2.43.37 då Jonne Tallberg springer över mållinjen. Han har klarat av sitt livs bedrift och gjort det omöjliga möjligt. Han har inte bara bevisat för sig själv vad han går för, utan även för flera hundratals andra människor vad personer med funktionsnedsättning klarar av bara viljan finns. Grattis Jonne! ■

Startskottet går och Jonne tar sig an den största utmaningen i sitt liv.

Reportage

Text & bild: Christina Lång

Jenny Kuronen med sin fostermamma Viveca Ekholm Jenny hjälper till med hushållsarbete i fostermammans familjehem

MITT LIVS ARBETE
- det skulle jag aldrig byta

I media har vi den senaste tiden fått rapporter av omhändertagna barn. Det har inte alltid varit trevlig upplysning. För fyra år sedan besökte jag första gången en fostermor i Borgå. Hon berättade att hon hade haft en romantisk Rasmus-på-Luffen bild av ensamma övergivna barn. Ett nytt besök bekräftar faktum: Hennes verklighet har varit allt annat.

Viveka Ekholm bor i ett stort ljusblått hus i två våningar på Kråkö. Jag blir imponerad av mängden skor på yttertrappan och fascineras av alla blommor ute och inne. På fönsterbrädet i vardagsrummet prunkar orkidéerna och jag har svårt att fatta hur hon hinner med allting, förutom sju fosterbarn i huset. Dessutom tar hon under veckosluten emot handikappade barn på avlastning. Det sker främst via Kårkulla.

I medlet av 1980-talet jobbade Viveka på daghem och tanken om fosterbarn började gro. Hon var lyckligt gift, men de hade inga gemensamma barn. Också som fosterföräldrar fick de vänta nio månader innan alla formaliteter var klara. För att godkännas som fosterfamilj behövs vissa lov och den ruljansen tar sin tid. Från början var det meningen att deras hem skulle fungera som krishem och de omhändertagna barnen skulle slussas vidare till andra ställen. I praktiken ville barnen stanna kvar och familjen fäste sig vid barnen och så blev det så att paret Ekholm godkändes som fosterföräldrar för sju barn.

– Sju barn är ett bra antal, så

Sju barn är ett bra antal, så många behövs för att man ekonomiskt skall överleva.

många behövs för att man ekonomiskt skall överleva. Det här är ett heldagsjobb för mig, säger Viveca, som hunnit utbilda sig till barnskötare medan de första barnen var små.

Med huset fullt av barn fungerade allting bra en tid. Mannen i familjen tröttnade dock och ville byta yrke. Äktenskapet sprack samtidigt och Viveca blev ensam med barnen och de behövde någonstans att bo. I den vevan flyttade hon tillbaka till sin barndomskommun. Hennes bror hjälpte att renovera det stora huset på 260 m2 där alla barnen fick plats. Barnen tog flytten naturligt och det blev inga trauman för dem. Inte ens skolbytet blev någon katastrof. De flyttade in under en sommar och barnen hann vänja sig.

De allra första barnen var ett syskonpar; treåriga Jenny Kuronen och hennes lillabror, som kom 1986. Det är Jenny som tar mig på nytt till det ljusblåa huset.

Jenny vill ge ut en skiva

Ingen hade talat om att Jenny hade en diagnos. Viveca Ekholm

upptäckte genast att flickan sov dåligt, var allmänt orolig, rev sig ofta i örat och skrek och spottade när man skulle ta i henne. På Folkhälsans habiliteringsavdelning gjordes utredning som visade att Jenny är svagt begåvad och har autistiska drag. Senare har Jenny fått diagnosen borderline.

Viveca tog hand om Jenny som sitt eget barn och försökte stöda henne på alla sätt, trots hennes överaktivitet. Musik gillade Jenny. Efter noggrant övervägande valde föräldrarna att låta Jenny börja i Sigfridsskolan, hjälpskolan i Sibbo. Valet av skola visade sig vara det bästa. Specialläraren upptäckte och stödde barnens enskilda begåvningar. För Jenny som sjunger på gehör blev sången hennes styrka. Hon har representerat Finland i European Song Contest för utvecklingshämmade och drömmer om att ge ut en skiva.

Under tonårstiden mådde Jenny psykiskt dåligt. Hon tog igen sin traumatiska barndom och ville pröva på allting samtidigt som hon visade destruktiva drag. Lyckligtvis började Jenny få psykoterapi ett par gånger i veckan.

– Utan den skulle vi inte idag vara där vi nu är, konstaterar Viveca, som också fått handledning för att klara den svåra situationen. Allting skulle ske på Jennys villkor.

– Jag har en tuff mamma, inflikar Jenny och berättar att en granne för länge sen sagt:

– Hur har du en sån unge?

– Jag ger inte upp, jag ska nog få henne till en människa, svarade Viveca.

Jenny slutförde sin skolgång i Borgå stads specialskola. Därefter blev det Yrkesträningsskolan i Nykarleby.

– Jennys självkänsla steg många grader när hon märkte att hon klarade sig själv. Under de tre åren växte hon och Viveca och Jenny intygar båda att det var en bra tid.

Efter tiden i Nykarleby ville Jenny flytta hemifrån. Tack vare Vivecas aktivitet lyckades Jenny få hyra en lägenhet på den privata marknaden i Borgå. Om Jenny vill så kan hon få stöd från ett av Kårkullas boenden i närheten. Hon började först jobba på en skyddad verkstad, men tyckte att det inte var något för henne. Så nu jobbar hon i Viveca Ekholms familjehem, där hon sköter många praktiska saker; städar och lagar mat.

Som fostermamma känner Viveca en viss oro för Jennys framtid. Hon vet att flickan är beroende av henne.

– Om vi är borta blir Jenny inaktiv, har jag märkt, säger Viveca. Dessutom är hon ganska ensam och saknar riktigt goda vänner. Därför är det också bra att hon kommer på besök varje söndag och äter med oss alla. Jag är orolig för att det inte finns någon som tar hand om Jenny när jag inte längre finns. Hon klarar sig inte själv, summerar Viveca.

– Jag vet inte hur jag skulle klara mig utan henne. Jag skulle sörja så, säger Jenny innan hon hastar iväg till bussen och åker hem till sig.

Sociala nätverk viktiga

Tillsammans är ett ord som Viveca ofta upprepar. På min undran hur hon orkar med alla de påfrestningar som så många barn med olika bakgrund, som dessutom inte alltid varit enkel, svarar hon lugnt:

– Man måste vara öppen och be om hjälp.

Man måste vara öppen och be om hjälp.

Början var svår, medger Viveca. För familjer där barn blir omhändertagna är det en tragedi. Man skall från början ha klart för sig att det gäller att samarbeta. Det gäller både de biologiska föräldrarna och myndigheterna. Viveca upplever att hon inte haft några problem. I stället är hon tacksam för den hjälp hon fått.

Barnens tonårstid var kämpig. Stöd har Viveca fått i fosterbarnsföreningen. Där har hon kunnat diskutera med andra i samma situation och tagit upp frågor som man inte vill ventilera med myndighetspersoner. Det kan gälla frågor om att barnens föräldrar vill prata om sina egna motgångar. Då ska man kunna vara diplomatisk och inte såra. De kan ha det riktigt jobbigt ibland. Tyvärr gör de barnen besvikna ibland med att inte komma på besök när de lovat. Ändå gäller det hela tiden att inte ta de biologiska föräldrarnas plats.

– Trösta barnen och inte skylla föräldrarna, är Vivecas recept. Alla barn behöver kärlek. Ingen vill medvetet göra sina barn illa. Det finns många giltiga orsaker till att de blivit borta. Sjukdom är en sådan.

Då är det en fördel att själv få gå i handledning, betonar Viveca.

Vänner är viktiga. Viveca deltar en gång i månaden i en smågrupp för fosterföräldrar. I den gruppen kan också blivande fosterföräldrar få stöd och svar på frågor som de undrar över under väntetiden.

Hårdare attityder

Under de tjugofem år Viveca haft fosterbarn har mycket hunnit förändras.

– Idag mår barnen mycket sämre över lag. De är hemma alldeles för länge. Utredningarna tar mycket tid och socialarbetarna hinner inte sköta sina ärenden tillräckligt snabbt, konstaterar Viveca.

Hon tycker att samhället utvecklats så att alla ska gå i samma spår och att barn med beteendestörningar klassas som icke-samhällsdugliga. Ett annorlunda barn får redan i förskolan en stämpel i pannan som följer med upp i skolåren. Här borde lärarutbildningen ändras enligt Viveca. Hon har barn med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi och dysfasi är vanliga diagnoser. De här barnen kräver mera än vanlig läxläsning för att klara skolan.

I början av år 2012 kom en ny barnskyddslag som stipulerar att alla barn ska ha möjlighet att bo i fosterfamilj. I praktiken är det brist på fosterfamiljer, speciellt svenskspråkiga.

Från och med hösten 2008 verkar Viveca Ekholm som familjehem tillsammans med en ansvarig socialarbetare, som sköter det administrativa. Numera är Vivecas sambo Tom Oksanen även anställd i familjehemmet. Fosterbarnen har på så sätt både mamma och pappa.

Fosterfamiljerna behöver mera stöd, påpekar Viveca, som själv får arbetshandledning en gång i månaden.

– Utan den skulle jag inte ha orkat så här länge! Permanent har nitton barn bott här.

Förutom de sju barnen fungerar familjehemmet också som avlastning för olika barn. Det är speciellt föräldrar inom omsorgen och ensamstående mödrar som behöver lediga veckoslut. Viveca hade tänkt satsa enbart på tonåringar för att de inte skulle vara tvungna att flytta till något annat hem före den lagstadgade tiden upphör. Men så dök det upp en liten grabb som ännu går i lågstadiet och har specialbehov. Han är son till en av Ekholms tidigare barn och hon kunde inte säga nej. Man är formbar konstaterar hon.

– Barnen är mitt liv, jag vill inte göra något annat. Det är de som står för innehållet.

Att barnen trivs hos Viveca bevisar det faktum att barnen håller kontakt också efter att de flyttat bort och att de ofta kommer på besök. Foton från julen visar två dukade bord med plats för drygt tjugo personer. Det blir säkert lika många runt borden på morsdagen. ■

" Barnen är mitt liv, jag vill inte göra något annat. Det är de som står för innehållet.

Nyheter

Text: Christina Lång, som gärna skulle se att medlemmar i FDUV kunde vara med och heja på finalisterna i Sundsvall i november.
Bild: Grunden Media.

Bettan sjunger i Musikschlaget

Med den fina sången Alla ord som regnat in över mig kommer Bettan att representera Göteborg i Musikschlagets final i Sundsvall i november. Bettan har i dryga två år jobbat på GrundenMedia i Göteborg och är solist i Grunden Band.

- Det är den bästa terapin att få sjunga, intygar Bettan, som sjunger blandat. Allt utom dansmusik går bra.

Bettans största drömmar är att få uppträda på ett stort ställe med jättestor publik. Hoppas drömmen blir verklighet. Åtminstone delvis i Sundsvall.

- Bettan borde vara med i helt vanliga sångtävlingar, anser GrundenMedias ledare **Peter Mattsson**.

Efter succén med det allra första Musikschlaget är det nu bestämt att det kommer att bli ett årligen återkommande arrangemang. I år blir tävlingen ännu större och ännu bättre med åtta rafflande kvaltävlingar. Musikschlaget är en melodifestival av – med och för musikanter med funktionsnedsättningar. Nytt för i år är att Studieförbundet BILDA under april och maj arrangerar åtta regionala kvaltävlingar runtom i Sverige. Tävlingen i Stockholm är den 20 maj.

Vinnarna utses av en jury. Vinnarna i kvaltävlingarna går direkt till finalen i Sundsvall den 17 november 2012. Tummarna upp för Bettan. Hennes sång kan lyssnas på www.grundenmedia.se ■

Alla Ord som regnat över mig

Jag sitter och tittar framför mig väggarna kryper in
Kan inte komma ihåg när jag såg dagsljus senast
Kan inte komma ihåg när jag såg senast kände regn mot min kind
Försöker komma ihåg när du var här.....
Vill minnas hur det var när du smekte min kind
Har slutat äta, har slutat gråta vill inte vara vaken mer

REFRÄNG
Jag vaknar upp och tittar ut
Det enda jag ser är en blek fasad
Försöker resa mig upp men blir kvar
Allt som du försökte med
Alla ord som regnat över mig

Minns långt långt bak att du var orolig för mig
Kan inte förstå hur du tänkte, kan inte förstå hur du kände
Trodde att du ville mig väl när du försökte ändra på mig
Ville lyssna på vad du sa var rätt för mig
Har du någonsin tänkt tanken att det kanske var jag
Någonsin tänkt tanken att det var jag som satt på sanningen

Text: Anders Hansson
Musik: Anders Hansson & Robert Borgwall

Noterat

Ny film berättar lättförståeligt om röstning vid val

Nu kan du lära dig mera om att rösta vid val genom att titta på film! De första lättförståeliga filmerna publicerades den åttonde maj och finns tillgängliga på webben. Filmerna handlar om hur det går till att rösta i kommunalval, riksdagsval och Europaparlamentsval.

Det är första gången som lättförståelig valinformation finns tillgänglig på film. Tidigare har man producerat lättlästa broschyrer om de olika valen.

– Röstning kan vara en ny, även lite skrämmande upplevelse för en del av väljarna. Med filmerna strävar vi efter att så tydligt som möjligt demonstrera hur det går till att rösta både på förhand och på den egentliga valdagen, berättar **Hannu Virtanen** som är chef på Selkokeskus.

Viktigt med lättförståelig valinformation

Lättlästa broschyrer och lättförståeliga filmer är bra för människor med språkliga svårigheter. Bland annat personer med funktionsnedsättning, invandrare som håller på att lära sig finska eller svenska, barn, ungdomar och äldre personer kan behöva språk som är lätt att förstå. Också de som röstar för första gången kan ha nytta av lättförståeliga röstningsanvisningar.

Lättförståelig valinformation ingår i den nationella handlingsplanen för grundläggande och mänskliga rättigheter som statsrådet antog i mars. Filmerna har producerats av riksdagen, Europaparlamentets informationskontor i Finland, Kehitysvammaliitto, Kommunförbundet och Justitieministeriet. Filmerna är på finska och svenska. Filmerna kommer att användas för första gången vid kommunalvalet i höst.

Filmerna finns på webbplatserna:

www.vaalit.fi

www.kommunalval.fi

www.verneri.net/selko

www.papunet.net/svenska

Text: Solveig Arle

Kultur för alla barn!

Den 14 april ordnades en hejdundrande fest för alla barn på Annegården i Helsingfors. Barnfesten var ett samarbetsprojekt mellan olika handikapporganisationer och kulturaktörer. Hela den stora byggnaden fylldes av teater, musik, dans, konst, verkstäder och pyssel.

Johann Höglund med barnen Lilo och Aina. Foto: Anne Wetterhoff.

I UngMarthas verkstad sitter **Johann Höglund** och ritar bokstäver med sin son Lilo medan dottern tovar ull till små bollar. Det ska bli ett halsband eller kanske ett armband.

– Vi fick en inbjudan till barnfesten på Facebook, berättar Johann.

I rummet där **Heidi Purho** från FDUV håller vykortsverkstad finns ett stort bord med gamla tidskrifter. Här kan man tillverka vykort genom att klippa och klistra. Här sitter Jack och klipper ut bokstäver.

– Vi såg annonsen om barnfesten i dagens Hbl och bestämde oss för att komma hit, berättar pappa **Patrik**.

Jack ska ha tag i de bokstäver som ingår i hans namn och letar nu efter ett J. I ett annat rum håller **Sanna Huldén** från DuvTeatern en dramaworkshop. Under de fyra timmar som barnfesten höll på kunde man till exempel lyssna på sagor med barnboksambassadör **Kristian Thulesius**, delta i babypoesi, se Unga Teaterns föreställning Den fula ankungen och delta i de otaliga verkstäderna. Festen, som var gratis för deltagarna, kunde man ordna eftersom varje medverkande organisation står för sin del av arrangemangen.

Koordinator för barnfesten är kulturproducent **Zusan Söderström** på Luckan i Helsingfors.

– Det här är en fest för alla barn, också för dem som har funktionshinder. Det är nätverkets första gemensamma evenemang sedan det bildades för ett och ett halvt år sedan, säger Zusan.

– Meningen är att festen blir en tradition. I år är det Luckan som sköter om koordineringen, nästa gång kanske någon annan organisation i nätverket tar över, förklarar Zusan.

Festen arrangerades Nätverket Kultur för alla barn. De olika programpunkterna ordnades av: Aladins lampa, All Cultures, Arbis, Finlands Svenska Autism- och Aspergerförening, Bamsegruppen, Children Crossing Cultures, Dansteater Dis-tanz, DUVteatern, FDUV, LL-Center/Lärum, Finlandssvenska teckenspråkiga, Folkhälsan/Familjerum, Helsingfors kulturcentral, Luckan i huvudstadsregionen, Nylands cp-förening, Pro Artibus, Sydkustens landskapsförbund, Svenska teatern och Ungmartha. ■

Unga Teaterns föreställning Den fula ankungen spelade två fullsatta föreställningar under dagen, och ändå var det några som tyvärr blev utan biljetter. Foto: Pia-Lena Ilander

Noterat

FSH- och SAMS-nytt

Handikappförbundet har fått en tionde medlem och SAMS har fått ett nytt Juridiskt ombud.

Finlands Svenska Handikappförbund har fått en tionde medlem i Tröskeln ry som leds av ordförande **Kalle Könkkölä**. Tröskeln grundades av handikappade studerande 1973 och jobbar för ett bättre och jämställt liv för personer med funktionshinder både på nationell och internationell nivå.

– Tröskeln som människorättsorganisation för personer med funktionsnedsättning är en viktig samarbetspart för oss. Men Tröskelns medlemskap förutsätter att vi nu på allvar bygger upp och stöder svenskspråkig verksamhet i de här tvåspråkiga organisationerna, vi bör kunna ge och trygga medlemsservice på svenska, säger Handikappförbundets ordförande **Anna Caldén.**

Följ även Handikappförbundet på deras facebook-sida. Bloggen är nyöppnad på handikapp.ratata.fi.

Nytt juridiskt ombud

Det Juridiska Ombudet i Svenskfinland, som nuförtiden lyder under SAMS, har igen fått ny personal. Från och med den 4 juni börjar juris magister **Erik Munsterhjelm** som juridiskt ombud. Moderskapslediga **Ulrika Krooks** vikarie **Werner Orre** var tyvärr tvungen att avstå från uppgiften på grund av andra uppdrag. Det juridiska ombudet nås på samma kontaktuppgifter som förut. www.juridisktombud.fi

Daniela Andersson

Noterat

Psykosociala förbundets volontärutbildning

På gång är en utbildning för volontärer som önskar ställa upp i väncirklarna. Utbildningen ordnas på flera orter men börjar i Närpes, den 9 juni klockan 10-16 vid Vänstugan Svalboet.

Efter det arrangeras utbildningen i Helsingfors. På hösten blir det andra orter. Väncirklarna hopas bli ett välfungerande koncept där alla kan känna sig trygga. Utbildningen är för **alla** som önskar hjälpa till. Väncirklarna fungerar som stöd till personer med psykisk ohälsa som behöver ett gäng vänner, någon att hitta på roliga aktiviteter tillsammans. Ensamhet kan vara en vardaglig tyngd och även genom små punktinsatser kan du hjälpa den lokala verksamheten. Du som volontär behöver inte göra mycket men din insats är guld värd! Under utbildningen får du veta mera om väncirklarna, lära dig om hur man kan hantera psykisk ohälsa i vardagen och hur du själv tar hand om din psykiska hälsa. Efter utbildningen får alla deltagare ett intyg och efter att man deltagit som volontär i väncirklarna får man även ett intyg för genomfört uppdrag. Ta kontakt med någon av projektarbetarna för närmare information.

Den 26-27 maj kommer Kom Med-projektet att befinna sig vid Världen i Byn festivalen som bjuder möjligheter, musik, cirkus, dans, teater, konst samt aktiviteter såväl för vuxna som för barn. Träffpunkten är i Möjligheternas Torg-tältet tillsammans med andra organisationer som har frivilligverksamhet. Hjälpande händer behövs också. Festivalen är gratis.

Volontärbyråns utbildning för volontärsamordnare är genomförd och det var en lyckad utbildning. Följ även Psykosociala Förbundets på deras facebook-sida. Det finns även en nyöppnad blogg.

www.fspc.fi

Händelsekalendern 2012

Maj

18–21.5. Kurs i personlig utveckling för personer med erfarenhet av psykisk ohälsa. Kursplats: Pjukala Folkhögskola, Pargas. Arr. Psykosociala förbundet rf. med stöd av RAY. Kursen är avgiftsfri, inkl. kost, logi och resor. Info www.fspc.fi eller ann-charlott.rastas@fspc.fi, 06 723 2517.

19.5. Följ med våren i centrum. Natur & Miljö arrangerar utfärd till en park och tittar på växt- och djurlivet kl. 13–15. Start och avslutning på Luckan. Passar för barn i alla åldrar. Kom ihåg vädertålig klädsel. Plats: Luckan, Simonsgatan 8, Helsingfors Info: Zusan Söderström zusan.soderstrom@luckan.fi 044 2777 561.

22.5. Föräldranätverk i Borgå. Föräldrar till barn och unga med funktionsnedsättning samlas till träff på restaurang Wanha apoteekki Bar & Bistro kl. 18–20. i. Arr: FDUV/Styrka genom nätverk. Info: Marita Mäenpää, marita.maenpaa@fduv.fi, 09 434 236 13, www.fduv.fi

25–26.5. Friluftsdag och -natt i skogen kring Kuni vandringsled i Korsholm. Arr: FDUV & DUV i Vasanejden. Info: Tina Holms, 06 319 56 53, tina.holms@fduv.fi, www.fduv.fi

25–27.5. Lär känna militärlivet. Läger för män och kvinnor, hålls på Lochteå skjut- och övningsområde nära Karleby. Arr: Försvarsutbildningsföreningen i samarbete med FDUV. Info: Annika Martin, 06 319 56 52, fduv.vasa@fduv.fi, www.fduv.fi

26–27.5. Festivalen Världen i byn i Kajsaniemiparken i Helsingfors, lör 11–20 sön 11–18. Stödpersonsverksamheten/SAMS, Psykosociala förbundet och FDUV finns i tältet Möjligheternas torg på plats D206–D208. Info: Sonja Karnell, 041 501 25 31, sonja.karnell@samsnet.fi

30.5. Stödgrupp för föräldrar – Bamsegruppens träff kl. 16.30–19.30 i Vegahuset, Helsingfors. Arr: Bamsegruppen & FDUV. Info: Monica Björkell-Ruhl, 045 893 50 44, info@bamsegruppen.org, www.bamsegruppen.org

31.5. "Fyra Betydelsefulla Timmar"(4BT) - träff för stödpersoner på Vegahuset i Helsingfors, Nordenskiöldsgatan 18a. Kl. 17.30-19. Meddela om du är på väg en dag innan till Sonja 041 5012531 eller sonja.karnell@4bt.fi

Juni

4–7.6. Ridläger för ungdomar 10-16 år. Kursplats: Fäbodavägensstall, Jakobstad. Målgrupp: ungdomar från familjer med psykosociala kriser/problematik eller ungdom/barns som själva har svårigheter. Arr.Psykosociala förbundet rf. med stöd av RAY. Info www.fspc.fi eller ann-charlott.rastas@fspc.fi 06 723 2517. Kursavgift: 70€, inkl. kost, logi och resor.

4–8.6. Rehabiliteringskurs i skärgården Kursplats; Bergshagen B&B, Iniö, Åbolands skärgård. Målgrupp: Vuxna personer med psykosociala funktionshinder. Arr.Psykosociala förbundet rf, med stöd av RAY. Info www.fspc.fi eller ann-charlott.rastas@fspc.fi 06 723 2517. Kursen är avgiftsfri inkl. kost/logi och resor.

4–9.6. Tvådelad familjekurs, för vuxna med mental ohälsa och deras familj. Kursplats; Norrvalla RehabCenter, Vörå. Del 2: 19-24.11. Arr. Psykosociala förbundet rf. med stöd av FPA. Kursen är avgiftsfri, berättigar till rehabiliteringspenning under kursens gång. Info www.fspc.fi eller kontakta ann-charlott.rastas@fspc.fi 06 723 2517.

8–10 juni FSS friidrottstävlingar och bocciaturnering i Norrvalla och Vörå Idrottsplan. Festmiddag vid Furirbostället i Oravais. Ordnas av Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f, Vasa svenska synskadade r.f. i samarbete med Vörå Idrottsförening r.f. Info och anmälningar: Tina Dunderfelt på FSS centralkansli: 09 6962 3020 eller tina.dunderfelt@fss.fi.

11–15.6. FPA-familjekurs för barn med Downs syndrom 0–8 år i Norrvalla Rehab Center, Vörå. Arr: FDUV. Info: Monica Avellan, 09 434 236 31, monica.avellan@fduv.fi, www.fduv.fi

25–29.6. FPA-familjekurs för barn med funktionshinder/utvecklingsstörning 2–7 år i Badhotell Päiväkumpu i Karislojo. Arr: FDUV. Ansökan senast 30.3. Info: Monica Avellan, 09 434 236 31, monica.avellan@fduv.fi, www.fduv.fi

25–30.6. Sommarläger för barn/ungdomar med Asperger och Adhd- problematik, Kuntokallio, Sibbo. Lägren är planerade enligt strukturerat schemalagt program med mindre grupper än på "vanliga sommarläger". Arr: Finlands Svenska Autism- och Aspergerförening r.f. Mera info www.autism.fi eller av föreningssekreteraren kansli@autism.fi.

Augusti

SOS Aktuellt nr 4 utkommer vecka 34. Deadline för material den 14 augusti.

1–5.8. Läger för barn och ungdomar med Asperger och Adhd- problematik (9-15-åringar) på Norrvalla. Lägren är planerade enligt strukturerat schemalagt program med mindre grupper än på "vanliga sommarläger". Arr: Finlands Svenska Autism- och Aspergerförening r.f. Mera info www.autism.fi eller av föreningssekreteraren kansli@autism.fi.

6–11.8. Sommarläger för unga och unga vuxna med AS, Borgå Folkakademi. Lägren är planerade enligt strukturerat schemalagt program med mindre grupper än på "vanliga sommarläger". Arr: Finlands Svenska Autism- och Aspergerförening r.f. Mera info www.autism.fi eller av föreningssekreteraren kansli@autism.fi.

11.8 Idrottsdag i Kronoby. Årets finlandssvenska idrottstävling för funktionshindrade ordnas på centralidrottsplanen i Nedervetil. Arr: DUV i Karlebynejden och FDUV. Info: Jon Jakobsson, 09 434 236 16, jon.jakobsson@fduv.fi, www.fduv.fi

25.8–1.9 Semesterresa till Solgården i Alicante, Spanien. Solgården är ett semesterställe riktat till personer med specialbehov. Arr: FDUV. Info: Monica Avellan, 09 434 23 631, monica.avellan@fduv.fi, www.fduv.fi

September

13–21.09. Rehabiliteringskurs i södern, Agia Marina, Kreta, Grekland Målgrupp: personer med psykisk ohälsa, som tidigare har deltagit i en rehabiliteringskurs inom FSPC;s regi inom landet. Ansökan senast 1.6. Arr. Psykosociala förbund rf. med stöd av RAY, kursavgift; 300€, inkl. halv pension, logi och resor. Info www.fspc.fi eller ann-charlott.rastas@fspc.fi 06 7232517

10–15.9. Rehabiliteringskurs; höstvildmarksläger Kursplats; Nuorisokeksus Oivanki, Kuusamo. Ansökan senast; 3.8. Målgrupp, vuxna personer med psykosociala funktionshinder. Arr. Psykosociala förbund rf. med stöd av RAY, kursavgift; 70€, inkl. kost, logi och resor. Info www.fspc.fi eller ann-charlott.rastas@fspc.fi 06 7232517.

15.9 Aktivitetsdag för familjer med barn och unga med funktionshinder kl. 10–15 på Jaatinens aktivitetscenter Maja i Malmgård, Helsingfors. Arr: FDUV/Styrka genom nätverk. Info: Marita Mäenpää, marita.maenpaa@fduv.fi, 09 434 236 13, www.fduv.fi

18.9. Vill du göra något nyttigt och ställa upp för en medmänniska? Bekanta dej med olika organisationer som behöver dej som frivillig på Helsingfors Arbis kl.11-18. Eller behöver din organisation flere frivilliga? Kontakta samordnare Sonja Karnell på SAMS tel. 041 501 2531, sonja.karnell@samsnet.fi.

Oktober

SOS Aktuellt nr 5 utkommer vecka 41. Deadline för material den 2 oktober.

5–7.10 Rekreationsdagar för föräldrar till barn med särskilda behov på Kvarnudden i Pernå. Arr: FDUV & Folkhälsan. Info: Jonna Skand, 046 810 50 37/ 09 315 55 37, jonna.skand@folkhalsan.fi, www.fduv.fi

11–14.10. Rehabiliteringskurs; psyket och hörseln Kursplats; Härmä rehabiliteringscenter, Ylihärmä. Ansökan senast; 31.8. Målgrupp; personer med psykisk ohälsa och hörselskada från hela Svenskfinland. Arr. samarbetskurs med Psykosociala förbund rf. och Svenska hörselförbundet rf. med stöd av RAY, kursavgift; 60€, inkl. kost, logi och program. Info www.fspc.fi eller www.horsel.fi Kontakta ann-charlott.rastas@fspc.fi 06 723 2517.

November

SOS Aktuellt nr 6 utkommer vecka 49. Deadline för material den 27 november.

8–11.11. Att drabbas av utbrändhet/depression och vägen till livet igen. Kursplats; Kvarnudden, Pernå. Målgrupp; personer som upplever/hotas av utbrändhet/depression, som är i arbete eller på väg att återgå till arbetslivet. Ansökan senast; 5.10. Arr. Psykosociala förbundet rf. med stöd av RAY. Kursen är avgiftsfri, inkl. kost, logi och resor. För mera info www.fspc.fi eller kontakta ann-charlott.rastas@fspc.fi, 06 723 2517.

14.11 Seminarium om Personlig assistans i Vasa universitet. Funktionshinderombudsmannen Riitta-Leena Karlsson från Stockholm medverkar. Arr: SAMS med samarbetspartner. Info: Sonja Karnell, 041 501 25 31, sonja.karnell@samsnet.fi

Vill du lägga in material på händelsekalendern? Kontakta Daniela Andersson, daniela.andersson@kolumbus.fi, GSM 044 5554388. Deadline för material till nummer 4/2012 är den 14 augusti. Tidningen utkommer vecka 34.